

Příběhy z jižních Čech
PRÁCHEŇSKO

A POŠUMAVÍ

Hynek Klimek

bambóok

Ilustrace
Zdeňka Študlarová

Hynek Klimek

**Příběhy z jižních Čech
PRÁCHEŇSKO A POŠUMAVÍ**

Bára a kůň z Podlesí

Ilustrace Zdeňka Študlarová

Vydala Grada Publishing, a.s., pod značkou Bambook
U Průhonu 22, 170 00 Praha 7
obchod@grada.cz, www.grada.cz
tel.: +420 234 264 401, fax: +420 234 264 400
jako svou 6670. publikaci

Odpovědná redaktorka Magdalena Jimelová
Návrh obálky Zdeňka Študlarová
Jazyková úprava Gabriela Janů
Grafická úprava a sazba Šimon Jimel
První vydání, Praha 2017
Vytiskla tiskárna FINIDR s.r.o., Český Těšín

© Grada Publishing, a.s., 2017

Upozornění pro čtenáře a uživatele této knihy

*Všechna práva vyhrazena. Žádná část této tištěné či elektronické knihy nesmí být reprodukována a šířena v papírové, elektronické či jiné podobě bez předchozího písemného souhlasu nakladatele. Neoprávněné užití této knihy bude **tretně stíháno**.*

ISBN 978-80-271-9908-2 (ePub)

ISBN 978-80-271-9907-5 (pdf)

ISBN 978-80-271-0441-3 (print)

OBSAH

Bára z Podlesí musí nahradit tátu světáka	5
Markýz je dokonalý tahoun	10
Dřevění motýli se vezou do světa	14
Kristus na zvonu přišel o ruce	19
Porodní bába pomohla na svět vodníčatům	24
Bářina pomoc za jeden zlatý	28
Bára na trhu ve Volyni	32
Bára na jarmarku ve Strakonících	38
Tanec ve formanské hospodě	44
Chlubivý dudák u Báry nepochodil	48
Noc v myslivně za svezení rybáře	51
Povídavý šlechtic v blatenském zámku	55
Horažďovická strašidla	59
Bude Bára bydlet na zámku?	62

BÁRA Z PODLESÍ MUSÍ NAHRADIT TÁTU SVĚTÁKA

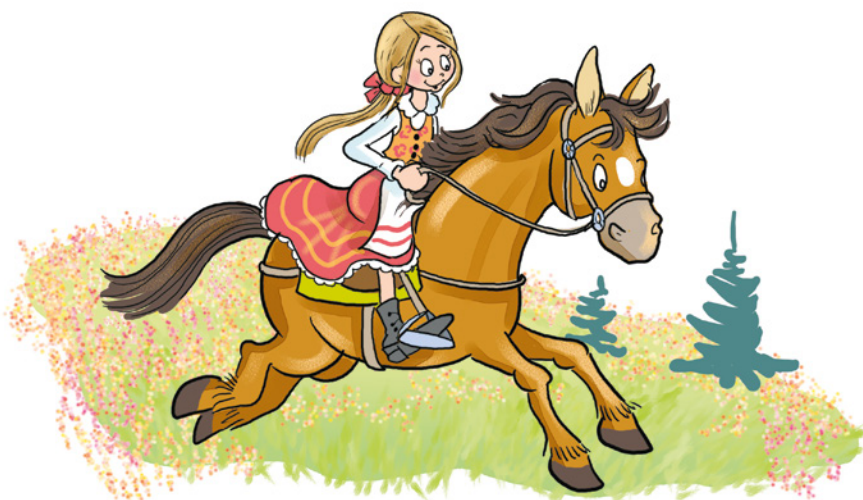
Nastával večer a slunce se na západě začalo zvolna schovávat za lesnaté kopce na obzoru. Ptáci ale ještě stále hlasitě zpívali. Nejhlasitěji se ozýval kos, trylkující v koruně lípy poblíž chalupy, ze které na zápraží vyšla tmavovlasá žena.

„Báro! Báro!“ rozlehl se do okolí její zvučný hlas.

Žádné odpovědi se však nedočkala, a tak popošla k cestě, ze které byl rozhled do okolí. Odtud volanou uviděla, krátce se usmála a zavrtěla hlavou. Dívka se blížila na cvalem běžícím koni. Sjížděli po louce z kopce a v okamžiku, kdy žena jezdce spatřila, s koněm vypadala, jako by vyjížděli přímo ze zapadajícího slunce. Měli ho rovnou za sebou nad vrcholkem kopce.

„To jsi toho měla za celý den málo, že si ani navečer nedáš pokoj a nedopřeješ ho ani Markýzovi?“ zeptala se Báry na oko přísně, když dojeli až k ní a zastavili.

„Však on se proběhl rád a já jsem si potřebovala alespoň na chvíličku užít i něco jiného než samou práci,“ odvětila Bára, seskočila z koně a vzala ho za ohlávku.

„Ještě ho chvíli povodím, aby se zklidnil, a zavedu ho do maštale. Otrít nepotřebuje, nezpotil se,“ dodala.

„Dobře, ale pak už se nezdržuj a přijď, potřebuji s tebou probrat něco velmi důležitého,“ souhlasila žena, její matka.

Bára poslechla a zanedlouho spěchala k chalupě. Na zápraží si ještě omyla ruce a ošplíchla obličej u sudu, do kterého dřevěným korýtkem stékala dešťová voda ze střechy, vyzula si boty a vešla dovnitř.

Matka seděla za stolem, vedle ní děda, její otec, a oba se tvářili nezvykle vážně. Babička patrně ve vedlejší místnosti uspávala Bářina mladšího bratra.

„Přisedni si, Báro, musíme si promluvit, večere chvíli počká. Já kvůli tomu nespím už řadu nocí a děda s babičkou jsou na tom podobně. Pořád jsme ale váhali promluvit si o tom s tebou a kolem dokola jsme probírali, jestli bys zvládla zastat něco z toho, co dělal táta,“ začala hovor Bářina máma.

„Samozřejmě nepřestáváme doufat a modlit se za to, že se konečně vrátí ze světa, kam loni zjara odešel se světáky ze Stach. Jenomže už uplynul rok, a jak víš, všichni ostatní se dávno objevili zpátky doma, už na podzim, jen on ne. Těžce se mi o tom mluví a nechci tě tím rozrušovat a děda s babičkou také, a proto to před tebou neprobíráme, i když nás to samozřejmě nepřestává trápit. A k tomu ta hrozná nejistota!

Je ti známo, že se prý kdesi u Vídně od ostatních oddělil a nikdo z nich nevěděl proč. Žádný z nich nám nedokázal říct, kam se poděl a co se s ním stalo. Ani na úřadech jsme dodnes o něm nic nezjistili, ani tam se nedoneslo, kde mešká. To ale už také víš. No nic, o tomhle mluvit nechci,“ pokračovala v hovoru a hřbetem ruky si utřela slzu, která se jí objevila u oka.

„Tak a teď k tomu, co s tebou musíme probrat. Je jaro a všude v kraji začínají trhy. A víš přeci, všechny koše a košíky, které přes zimu pleteme, dřevěné hračky, které vyřezává děda, a šátky a dečky, co vyšívá babička, vozíval na ty trhy táta. Peněz nemáme nazbyt a tenhle výdělek je pro nás nezbytný. Na trhy brával i to, co za zimu vyrobili sousedé, a trocha peněz byla i z toho.

A už ti jistě došlo, kam mířím. Já trhy objíždět nemohu, nejen proto, že se musím starat o malého, ale hlavní porce práce v domácnosti i hospodářství je teď na mně. Nemusíš se hned mračit, já vím, že mi pomáháš, a stejně tak i děda s babičkou dělají, co ještě mohou, ale většinu toho, co je třeba, musím zastat já,“ navázala.

Teď se vmísil do hovoru děda: „A teď já promluvím sám za sebe. Já už na to, Báro, nemám, abych prodával na trzích, a hlavně na to, abych na ně jezdil. Dělával jsem to a dělal jsem to docela rád, jenomže už na to nestačím, nemohu. Koně bych už nezvládl a ani cestu nevydržel, jak mě bolí záda i nohy. Nedokážu si představit, jak bych na trzích vydržel hodiny a hodiny u zboží. I kdybych měl stoličku, neustále bych musel vstávat a popocházet a sedícímu se zboží špatně nabízí. Pobolívá mě už celé tělo, celý člověk, jak se říká. Staří se prostě přihlásilo a už před několika lety jsem ty trhy rád přenechal tvému tátovi.“

„Takže, Báro, rádi bychom od tebe slyšeli, jestli by sis na to objíždění trhů troufla,“ nadhodila její matka.

„No samozřejmě!“ vyrazila tázaná jásavě a oči se jí rozzářily nadšením.

„Počkej, počkej! Nebud' hned tak hr! Nepochybuj o tom, že bys tam, kam bude třeba, s koněm dojela, ale jsi přesvědčená, že si poradíš i s prodejem? Já vím, že tě táta loni z jara, než odjel, vzal dvakrát s sebou na trh do Volyně a jednou tuším do Strakoníc. Nezapomněla jsem, že jsi říkala, že se ti to líbilo, a on tě chválil, jak jsi mu pomohla prodávat. Smál se, že ses ani trochu nestyděla nabízet zboží, a dokonce jsi vyvolávala, že je tím nejlepším, co si lze na trhu pořídit. Jenomže teď bys na to byla sama,“ mírnila máma její nadšení.

Ale Bára si byla sebejistá a ve svém přesvědčení se zviklat nedala.

„Je tady ale ještě jedna věc,“ zasáhl do hovoru děda.

„Hnědka je na tom už pomalu jako já. Také už má skoro odslouženo. Nevím, jestli ještě bude vůbec do tahu. Pamatujete se přece, jak Bářin táta při návratu z posledního trhu, na kterém byl, říkal, že to bylo asi už naposledy, kdy se s ní vydal na cesty, protože se bojí, aby mu někde cestou nepadla, jak je zmožená. A to bylo loni zjara. Teď je ještě o rok starší. Musí ji nahradit Markýz, kvůli tomu jsme si ho jako hříbě poříдили,“ doplnil.

„Markýz? Ale jak na něj všechno to zboží nandám?“ vykulila oči Bára.

„No, kdyby se ti všechny ty bedýnky, ošatky a koše, které na trh povezete, na něj nějak podařilo nandat a navěsit, tak to by ses mu určitě nevešla na hřbet ještě ty sama. Musela bys klusat vedle něj. Nemůžeš ten náklad vézt na něm, ale za ním. Bude už tříletý a musí si zvyknout, že se na něm nebudeš jenom vozit, ale potřebuje se naučit být tažným,“ odvětil děda.

„Jeho veličenstvo Markýz? No to tedy nevím, jak se k tomu postaví,“ řekla zaraženě Bára.

„Musí se to naučit. Zítra na to budete mít celý den, nic jiného od tebe chtít nebudu. Zapřáhnout ti ho pomůže děda a potom vyzkoušíš, jak si povede na otěžích v zápřahu. Nejdřív tady na

cestě u chalupy a případně na rovině na louce,“ dostala poučení od mámy.

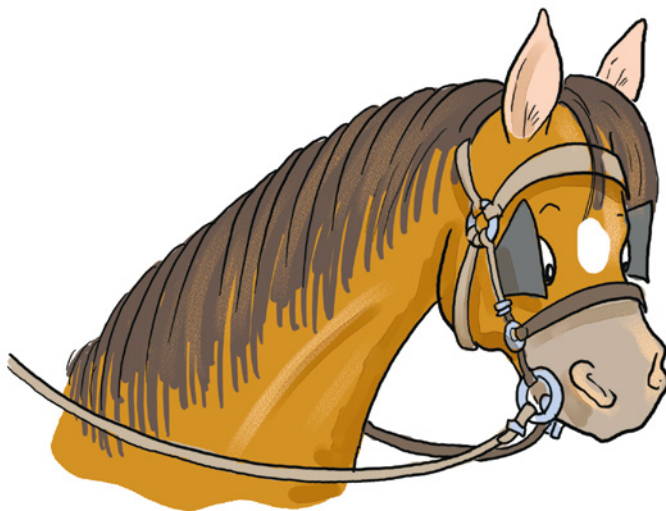
„Hm, samozřejmě to s ním zkusím, ale nevím, co bude dělat. Nadšený z toho asi nebude,“ nadhodila Bára.

„Nadšený z toho být nemusí, ale naučit se to musí jednoznačně. A až to zvládnete, můžeš s ním rovnou zajet dolů do Podhosloviček k mlýnu a naložit zboží na trhy od mlynáře. Povídal mi, že si tam letos nechal na zimu šikovného krajánka, který umí vyřezávat ze dřeva pěkné hračky. Jestli ti to dá rovnou všechno, bude toho celá bedna. A nebo to třeba rovnou naskládali do několik bedýnek, což by bylo lepší. Najednou bys to asi na trh vzít nemohla. Říkal, že krajánek byl pilný a je toho hodně. Nemuseli bychom to tedy potom ještě třídit a přendávat sami.

Spočítané to mít bude, nemusíš to tam u něj přepočítávat. Mlynář je poctivec a dá se mu naprosto věřit. To už máme za tu dobu, co ho známe, odzkoušené. Víš, že nám mele obilí a táta od něj také brával zboží na trhy. Nikdy nás ani v nejmenším neošidil,“ řekla Bářina maminka.

„Tak jo,“ odvětila krátce Bára.

Už si to všechno nechala projít hlavou a v duchu se již těšila na následný den, kdy zažije něco zcela nového, dosud nepoznaného.

MARKÝZ JE DOKONALÝ TAHOUN

Na druhý den nemohla Bára nedočkavostí ani dospat. Ještě než se začalo rozednívat, vylezla z postele, oblékla se a spěchala do stáje. U zápraží se jí pod nohy pletly pokvokávající slepice, které s příchodem nového dne už také byly vzhůru a vylezly z kurníku. Kohout byl zaujatý vyhrabáváním čehosi u plotu, a tak si jí nevšiml a ani jako obvykle po ránu nekokrhal.

„Ale jó, nasypu vám, ale musíte chvíli počkat. Teď mám na starosti něco důležitějšího,“ poučila Bára nedočkavé slepice a propletla se mezi nimi.

Sotva vkročila do stáje, ryzák Markýz k ní pootočil hlavu a zařehtal. I stará Hnědka na ni krátce pohlédla, ale poté hlavu odvrátila a podřimovala dál.

„Dobrý den, Markýzi,“ pozdravila Bára koně a poplácala ho po krku.

„Podívej, čeká na tebe něco nového, vlastně na nás na oba. Věřím ti, že mě nezklameš, zvládneš to a nebudeš dělat žádné problémy. Zvykneš si a určitě tě to pak bude bavit, uvidíš. A budeme celé dny spolu, to přece bude prima, že? Tak já ti teď dám seno, aby ses na to pořádně posilnil, vody tady, jak vidím, ještě trochu máš, ale vyměním ti ji,“ promlouvala Bára k valachovi, který na ni celou tu dobu upřeně hleděl, jako by jejím slovům rozuměl a bral si je k srdci.

Dívka se poté chopila vidlí, popošla k hromádce sena v rohu stáje a nandala porci valachovi do koryta. Následně obsloužila i starou Hnědku, která se přitom na rozdíl od kolegy chovala netečně. Poté doběhla s vědrem ke studni pro vodu a vrátila se s ní ke koním. Ještě pohlédla na krmícího se valacha a vyšla ze stáje splnit slib slepicím. Zdáli obhlédla husy s kachnami, batolícími se samy se obstarat k potůčku, na zápraží si omyla ruce v sudu s vodou, skopla z nohou dřeváky a začala mít chvíli času sama pro sebe na snídani.